

Sisällys

Miksi tämä kirja?.....	8
1 SAIRAS PLANEETTA	
1.1. Antroposeeni – maapallo väkivallan kohteena	16
1.2. Gaia-hypoteesi – Äiti Maa planeetan suojelusenkelinä. 27	
Gaia-hypoteesi – mikä vakauttaa maapallon?	28
Mihin suola häviää valtameristä?	30
Missä on planeetan termostaatti?.....	31
Tarvitaanko Gaia-hypoteesia?	32
1.3. Hiilidioksidi – maapallon kuumetaudin aiheuttaja.....	34
Kasvihuoneilmiö	34
Päästöt ja nielut – hiilen harharetket maapallolla.....	36
Hiilidioksidi ja planeetan pintalämpö	40
Hiilidioksidi ja valtameret.....	44
Kertyneen kaasun imurointi ilmakehästä – miksi ei?	46
Jalanjalkia ja kädenjalkia	48
1.4. Luontokato – elinympäristön surkastuminen	51
Luonto – riiston kohde vai itseisarvo?.....	54
Elonkirjo ekosysteemeistä mikrobiyhteisöihin	56
Ekosysteemipalvelut – luonto ihmistä varten?	57
Sukupuuttoaallon juurisyyt.....	58
Eipä unohdeta kasvikuntaa!.....	63
Miltä näyttää sukupuuttoaallon harjalla?	65
Luontokadon ja sukupuuttojen torjunta	68
1.5. Polluutio – planeetta kaatopaikkana	73
Ilmansaasteet.....	74
Puhdas vesi – niukkeneva resurssi	80
Meri – ei enää turmeltumaton ympäristö	81
Maanpinnan saastekuorma	87
1.6. Maailmanloppu vai sukupuutto?	89
Kosmiset katastrofit.....	91
Supertulivuoret	94
Tappava pandemia	96
Ydinsota	98
Uudet teknologiat.....	100

2 HOMO SAPIENS POTILAANA

2.1. Muuttuva maailma - muuttuva tautitaakka.....	104
Tautikirjo muuttuu.....	105
Tautinimistö paisuu – tuleeko tauteja lisää?	108
Mikä vei hengen?.....	110
Tautitaakka – kuoleman ja vammautumisen koko kuva.....	112
Planeetta sairastaa – tarttuvatko vaivat asukkaisiin?	118
2.2. Lämpö hyväilee – kuumuus tappaa	124
Mikä on sopiva lämpötila?	124
Kuuma kuormittaa	127
Ilmaston muutos ja tautien levinneisyys.....	129
2.3. Luontokato – terveyden perustan nakertaja.....	133
Ruoka – luontoäidin lahja nälkäisille.....	134
Luomakunta köyhtyy – ihmiskunta kärsii	138
Biodiversiteetti – immuunipuolustus – tulehdussairaudet....	140
2.4. Saasteiden vyöry – ihmiskunnan tukahduttaja	145
Ilmansaasteet – tappavin ympäristömyrky	145
Saastunut vesi tautien lähteenä.....	147
Kiusallinen kemikaalisaste	148
2.5. Elintavat – itsetuhon siemenet.....	155
Sairastuminen voi olla itsestä kiinni	156
Ohjeet – määräykset – oma tahto?.....	159
Gloaalimuutos ja elintavat	160
2.6. Ihmisen mieli – uhanalainen voimavara?	167
Häiriö, kuorma vai sairaus?.....	168
Nuoria painaa huoli	173
Ilmastoahdistus.....	175

3 EPÄTERVE YHTEISKUNTA

3.1. Maapallo kiihdytyskaistalla – pulssi ylikierroksilla	180
3.2. Kansainvaellukset - yhteiskunnan pakkoliikkeet.....	190
Urbaanin elämän houkutukset ja uhat	193
Kansainvaelluksen kulkijat.....	196
Muuttoliikkeiden ongelmajäte – pakolaisleirit ja slummit	197
3.3. Eriarvoisuus – yhteiskuntaa näivettävä puutostauti	204
Markkinafundamentalismi – pahanlaatuinen kasvain?.....	205
Markkinatalous – hyvinvoinnin ja pahoinvoinnin juurisyy...206	
Tasa-arvon ulottuvuudet	209
Taloudellinen tasa-arvo – utopiaa?	211

Globaali köyhyys ei poistu löysällä puheella!	213
Terveyden epätasa-arvo tappaa	214
Planeetan muutokset pahentavat köyhyyttä	216
3.4. Poliittinen päätöksenteko – patologin lausunto	222
Hyvät tavoitteet unohtuivat matkalla.....	223
Tutkimustiedon tuotto ja käyttö.....	225
Lainvalmistelun karikot.....	227
Politiikan kulissien tuholaiset.....	230
3.5. Pandemia – tauti kuin kulovalkea	234
Pandemiat ovat muokanneet historiaa	235
COVID-19 pandemia oli odotettavissa	238
Terveyturvallisuus – teoria ja käytäntö.....	239
3.6. Kestävä kehitys – haavekuva?	247
Kestävän kehityksen tavoitteet (SDG).....	248
Kuinka tuumasta toimeen?	253
Terveys on monissa tavoitteissa mukana – mutta maksaa.....	255
4 MAAPALLO SAIRASTAA – MISTÄ HOITO	
4.1. Maapallo sairastaa – mistä hoito?.....	262
Maailmanlaajuinen yhteistyö – Yhdistyneet kansakunnat	262
Alueellinen yhteistyö – Euroopan Unioni	266
Kansalliset toimet	268
Tiedeyhteisö - terveyden asialla	270
Kiitokset	280
Lyhenteet.....	281